

متن سخنرانی جناب آقای دکتر سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران
در هفدهمین اجلاس سران بریکس؛ تقویت چندجانبه‌گرایی، امور اقتصادی و مالی، و هوش
مصنوعی

(۶-۷ ژوئیه ۲۰۲۵ - ریودوژانیرو، برزیل)

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای رئیس‌جمهور،

عالی‌جنابان،

رهبران محترم،

خانم‌ها و آقایان،

مایه افتخار است که در این گردهمایی مهم رهبران بریکس در زمانی حساس و سرنوشت‌ساز برای جامعه جهانی سخن می‌گوییم.

ما اینجا گرد هم آمده‌ایم، نه صرفاً به‌عنوان ائتلافی از کشورها، بلکه به عنوان حامیان چشم‌اندازی مشترک برای ساخت معماری نوینی از نظم جهانی، نظمی فراگیر، عادلانه و چندقطبی.

جمهوری اسلامی ایران به عضویت در خانواده بریکس افتخار می‌کند، جامعه‌ای که نماینده آرمان‌های میلیاردها نفر از مردم جنوب جهانی است.

الف) تقویت چندجانبه‌گرایی: پایه‌ای برای نظم جهانی عادلانه

نظم کنونی جهان، که بر ساختارهای تک قطبی و سلطه اقلیتی از قدرت‌ها بنا شده است، در تحقق عدالت، ثبات و رفاه برای اکثریت کشورها ناکام مانده است. یکجانبه‌گرایی، توسل به اقدامات قهرآمیز یکجانبه، و برخورد گزینشی با حقوق بین‌الملل، موجب بی‌ثباتی منطقه‌ای و تضعیف اعتماد جهانی شده‌اند.

ایران بر این باور است که بریکس باید پیشگام اصلاح حکمرانی جهانی باشد. این مهم شامل موارد زیر است:

- تقویت جایگاه محوری سازمان ملل متحد، همراه با حمایت از اصلاحات ساختاری به منظور انطباق بهتر با واقعیت‌های جهان امروز؛

- رد تحریم‌های یکجانبه و اقدام قهرآمیز یکجانبه به عنوان ابزارهای فشار علیه دولت‌های مستقل.

جمهوری اسلامی ایران که خود سال‌ها با تحریم‌های ظالمانه روبه‌رو بوده است خواستار ایجاد یک سازوکار حقوقی در بریکس برای رصد و مقابله با این اقدامات در مجامع بین‌المللی است؛

- ارتقای همکاری‌های جنوب-جنوب، توانمندسازی سازمان‌های منطقه‌ای، و ترویج گفتگو میان کشورها برای تعدیل و مقابله با گفتمان‌های سلطه‌محور؛

- گسترش نقش بانک توسعه جدید بریکس (NDB) در تأمین مالی پروژه‌های زیربنایی، انرژی و فناوری در کشورهای عضو و سایر کشورهای جنوب جهانی؛

- تقویت همکاری‌ها در حوزه انرژی از طریق سرمایه‌گذاری‌های مشترک، انتقال فناوری، و چارچوب‌های امنیت انرژی. لازم به ذکر است ایران به عنوان تولیدکننده بزرگ انرژی و یک نقطه ارتباطی راهبردی، ظرفیت‌های فراوانی برای کمک به تنوع‌بخشی و اتصال انرژی در میان اعضای بریکس دارد.

ب) هوش مصنوعی: هدایت نوآوری در راستای خدمت به بشریت

هوش مصنوعی یکی از عناصر تحول‌آفرین در عصر حاضر است. با این حال، در فقدان حکمرانی فراگیر، این فناوری می‌تواند موجب تعمیق نابرابری‌ها و شکاف‌ها در سطح جهانی شود. ایران، هوش مصنوعی را هم فرصت و هم مسئولیت می‌داند. در این زمینه، ایران راه‌اندازی مرکز بریکس برای هوش مصنوعی و فناوری‌های نوین را با هدف تجمیع منابع، اجرای پژوهش‌های مشترک، و حمایت از زیست‌بوم نوآوری و استارت‌آپ‌ها پیشنهاد می‌کند.

همکاران گرامی،

در حالی که من در اینجا سخن می‌گویم، مردم ایران سوگوار عزیزانشان، از جمله زنان و کودکانی هستند که در نتیجه تجاوز وحشیانه رژیم اسرائیل با حمایت، همکاری و نهایتاً مشارکت عملی ایالات متحده، به سهادت رسیدند.

این تجاوزهای نظامی تنها به این دلیل بود که ما به دنبال دستیابی به یک علم و فناوری یعنی فناوری هسته‌ای برای مقاصد صلح‌آمیز بودیم. طی دو دهه گذشته، ایران در معرض فشار حداکثری، از جمله تحریم‌های اقتصادی

و همچنین ترورها و خرابکاری‌های رژیم اسرائیل علیه برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای صلح‌آمیز خود بوده است، و سرانجام آن‌ها با نقض منشور سازمان ملل و قوانین بین‌المللی از نیروی نظامی غیرقانونی برای تحت فشار قرار دادن ایران و وادار کردن کشور ما به دست کشیدن از برنامه‌های خود در زمینه فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای استفاده کردند.

آقای رئیس،

نمایندگان محترم،

ما به عنوان کشورهای در حال توسعه، باید در رد بهانه‌هایی که توسط برخی دولت‌ها برای محروم کردن کشورهايمان از حقوق اساسی خود جهت بهره‌مندی از علم و فناوری طرح می‌شود، متحد باشیم.

در پایان، مایلم از همه شما به‌خاطر محکوم کردن تجاوز اسرائیل و آمریکا علیه کشورم در پاراگراف ۲۱ بیانیه رهبران این اجلاس، قدردانی منم.

از همه شما سپاسگزارم و مشتاقانه در انتظار همکاری‌های مثمر ثمر هستم.